

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 528
din 24.09.2014

Dosar nr.: 274/2014

Petiția nr.: 2899/24.04.2014

Potent: V. G.

Reclamați: Instituția Primarului Municipiului Odorheiul Secuiesc
Instituția Primarului Comunei Feliceni

Obiect: nerespectarea prevederilor privind incipționarea bilingvă în Municipiul Odorheiul Secuiesc

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. V. G., domiciliat în Județul Harghita

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamanților

I.2.1. Instituția Primarului Ordorheiu Secuiesc, reprezentată prin primar în funcție, B. L., cu sediul în Odorheiu Secuiesc, Piața Primariei, 5, Jud. Harghita.

I.2.2. Instituția Primarului Comunei Feliceni, reprezentată prin primar în funcție, S. J., cu sediul în Feliceni, St. [Principala, nr. 208](#), Jud. Harghita.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Prin petiția formulată, CNCD este sesizat cu privire la existența bannerelor/materialelor publicitare, meniuri restaurante, alte bannere informative exclusiv în limba maghiară cât și cu privire la existența unor indicatoare aflate pe drumul național 13 A, la ieșirea din municipiul Odorheiul Secuiesc în direcția Praid, unul dintre indicatoare fiind doar în limba maghiară iar celălalt în limba maghiară și parțial în limba română.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile (petentul și reclamatele), petentul prin adresa nr. 2899/07.05.2014, iar părțile reclamate prin adresele nr. 3144/07.05.2014, au fost citate pentru data de 20.05.2014 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

3.3. La audierile din data de 20.05.2014 au lipsit părțile

3.4. Prima parte reclamată a formulat precizări, înregistrate sub nr. 3521/20.05.2014, iar cea de a doua parte reclamată a formulat un punct de vedere înregistrat sub nr. 3599/22.05.2014, puncte de vedere comunicate petentului prin adresa nr. 3656/23.05.2014.

3.5. Petentul a formulat concluzii scrise înregistrate prin adresa nr. 4147/17.06.2014. Prima parte reclamată a formulat concluzii scrise înregistrate sub nr. 4270/20.06.2014.

3.6. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Prin petiția înregistrată cu nr. 2899/24.04.2014, petentul arată faptul că se consideră discriminat întrucât părțile reclamate nu respectă dreptul la inscripționare bilingvă.

4.1.2. În fapt, în luna martie, petentul s-a aflat în municipiul Odorheiu Secuiesc, considerându-se discriminat de faptul că toate reclamele, bannere informative și meniul restaurantului erau în limba maghiară.

4.1.3. Mai semnaleză faptul că la intrarea în Odorheiu Secuiesc, dinspre Corund, apare un indicator pentru Polonița, doar în limba maghiară, fiind anexată o fotografie.

4.1.4. Mai sesizează petentul existența altui indicator, bilingv, însă neinscripționat conform prevederilor legale, în sensul inscripționării acestuia conform prevederilor legale, cu același tip de caractere, prima fiind inscripția în limba română, urmată de inscripționarea în limba maghiară.

4.1.5. Prin concluziile scrise formulate, petentul arată faptul că tăblița la care face referire cel de al doilea reclamat nu respectă întocmai prevederile legale, respectiv al HG nr. 1206/2001 pentru aprobarea Normelor de aplicare a dispozițiilor privitoare la dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba maternă, ce prevăd la art. 11 faptul că inscripționarea se face pe aceeași tăbliță indicatoare, sub denumirea în limba română, folosindu-se aceleași caractere, mărimi, litere și culori, potrivit anexei nr. 2.

4.1.6. Cu privire la punctul de vedere exprimat de către primul reclamat arată faptul că hotărârea nr. 52/1994 este binevenită însă cei abilitați nu procedează și la modul în care sunt respectate prevederile respective. Petentul arată faptul că nu a reclamat paginile web ci reclamele existente pe domeniul public al municipiului Odorheiu Secuiesc. Cu privire la susținerile reclamatei, petentul arată faptul că prevederile legale solicită ca inscripționarea bilingvă să se facă pe același suport, fiind folosite limba română și limba maghiară. Același lucru se aplică și meniului de la restaurantul Gonduzo. Pe aceeași listă de meniu trebuie folosite ambele limbi și nu în două meniuri separate.

Susținerile primei părți reclamate

4.2.1. Prin înscrisul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 3521/20.05.2014 partea reclamată arată faptul că s-a emis încă din anul 1994, hotărârea cu nr. 52, anexată, din care rezultă că „Firmele cu denumirea instituțiilor, a societăților comerciale cu capital de stat și privat, firmele amplasate pe unități comerciale, de alimentație publică și prestări servicii vor purta inscripțiile în română și maghiară. De asemenea tot în două limbi vor fi inscripționate reclamele, materialele publicitare ce se afișează pe teritoriul municipiului.” Din cele menționate mai sus rezultă că aceste prevederi sunt cuprinse în statutul municipiului, iar realizarea lor se urmărește în mod constant la emiterea autorizațiilor atât în domeniul construcțiilor cât și în domeniul comercial. Se anexează un copia unui certificat de urbanism din care să rezulte cele mai sus arătate.

4.2.2. Indicatorul cu satul Polonița nu se află pe teritoriul administrativ al municipiului Odorheiu Secuiesc

4.2.3. Restaurantul Gonduzo dispune de meniul și în limba română, exact lângă cel în limba maghiară, ceea ce s-a verificat la fața locului, petiționarul neconsultând varianta de meniu în limba română. De asemenea restaurantul are și pagină web în limba română.

4.2.4. Societatea comercială Comat SRL are relații economice cu 26 de județe având și pagină web în limba română.

4.2.5. Firmele menționate în petiție au reclame și în limba română, pe teritoriul administrativ al județului.

4.2.6. Prin adresa înregistrată la CNCD sub nr. 4270/20.06.2014 se arată faptul că panoul direcțional reclamat, inscripționat cu Ugron Kapolna Szekely Kalvaria, se află pe un teren privat. La 1 metru, pe teren public se află o tablă informativ-direcțională în trei limbi.

Punctul de vedere formulat de către cel de-al doilea reclamat.

4.3.1. Prin punctul de vedere formulat, înregistrat sub nr. 3599/22.05.2014, reclamatul arată faptul că indicatorul respectiv este inscripționat atât în limba română cât și în cea maghiară, datorită faptului că în respectiva localitate numărul cetățenilor aparținând minorităților naționale are o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, apreciind petiția formulată ca un abuz de drept al petentului

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul reține faptul că petentul solicită constatarea unei fapte de discriminare motivat de faptul că nu s-a realizat inscripționarea bilingvă a bannerelor/materialelor publicitare, meniuri restaurante, alte bannere informative exclusiv în limba maghiară cât și cu privire la existența unor indicatoare aflate la ieșirea din municipiul Odorheiul Secuiesc în direcția Praid, unul dintre indicatoare fiind doar în limba maghiară iar celălalt în limba maghiară și parțial în limba română.

5.2. În drept, potrivit dispozițiilor **art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor**, ce prevede că „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.

5.3. Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, având în vedere dispozițiile **art.28 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor**, potrivit cărora „Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor *Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.*”, și dispozițiile **art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor**, ce prevede următoarele: „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.(2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției.” și ale **art.64**, din aceeași procedură mai sus menționată „(1) Când în fața Colegiului director se pune în discuție competența acestuia, se va indica instituția sau un alt organ competent. (2) Dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției, excepția va fi unită cu fondul.(3) Colegiul director va trece la soluționarea petiției, cel nemulțumit putând ataca hotărârea asupra fondului la instanța de contencios administrativ, potrivit legii.” va analiza cu prioritate excepțiile invocate în speța de față. Colegiul director, în urma analizei petiției, a constatat că s-a invocat din oficiu excepția de necompetență a Consiliului referitor la panourile publicitare, având în vedere faptul că acestea exced atribuțiilor Consiliului, competența asupra acestor aspecte revenind Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului.

5.4. Colegiul, analizând excepția invocată urmează a o admite și a analiza fondul petiției formulate cu privire la faptele sesizate.

5.5. Colegiul Director reține că potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

5.6. **Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, art. 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

5.7. **Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, art. 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„1. Exercițarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

5.8. Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială definește prin art. 1 discriminarea rasială prin următoarele: „În prezenta convenție, expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosința sau exercițarea în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alt domeniu al vieții publice.”

5.9. Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercițării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.10. Privind accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități, art. 10 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede:

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice;

b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;

c) refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau imobil cu destinație de locuință, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare;

d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract, cu excepția situației în care aceasta restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare;

e) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee și expoziții, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare;

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun – prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace –, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare;

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

5.11. **Legea administrației publice locale nr. 215/2001**, republicată, prevede următoarele:

Art. 50:

„În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor hotărârile cu caracter normativ se aduc la cunoștința publică și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, iar cele cu caracter individual se comunică, la cerere, și în limba maternă.”

Art. 76:

„(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă. [...]

(4) Autoritățile administrației publice locale vor asigura inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).”

5.12. Potrivit art. 11 din Normele de aplicare a dispozițiilor privitoare la dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba maternă în administrația publică locală, cuprinse în **Legea administrației publice locale nr. 215/2001** “**ART. 11 (1) Inscripționarea în limba maternă a denumirii unor localități în care cetățenii aparținând unei minorități au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor se face pe aceeași tablă indicatoare, sub denumirea în limba română, folosindu-se aceleași caractere, marimi de litere și culori, potrivit anexei nr. 2. Inscripționarea se face atât pe indicatoarele rutiere de intrare, cât și pe cele de ieșire din localitate.**” Potrivit articolelor mai sus invocate plăcuța indicatoare ar fi trebuit realizată în ambele limbi, respectiv română și maghiară, cu același tip de caractere și pe aceeași plăcută.

5.12. Cu privire la plăcuța indicatoare, doar în limba maghiară, Colegiul apreciază faptul că aceasta ar fi trebuit să fie efectuată cu respectarea prevederilor legale, faptul că în fața acesteia, la 1 m se află o placă indicativ-direcțională în trei limbi, neexonerând de obligația de a proceda la respectarea prevederilor legale.

5.13. De asemenea Colegiul recomandă primului reclamat să vegheze la controlarea modului în care sunt respectate și transpuse în practică prevederile Hotărârii Consiliului Local Odorheiu-Secuiesc, hotărâre nr. 52/1994.

5.12. În atare condiții, Colegiul director este de opinie că lipsa inscripționării în limba română, respectiv inscripționarea eronată, inscripționare ce nu respectă prevederile legale în vigoare, intră sub incidența art. 2 alin.1, art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000 republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de necompetență a C.N.C.D. cu privire la panourile publicitare;
2. Constatarea **existenței unui tratament diferențiat**, discriminatoriu potrivit art. 2 alin. 1, art. 10 lit. h) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință);
3. Consiliul recomandă **părților reclamate să depună toate diligențele** ca informațiile de interes public să se regăsească atât în limba română cât și în limba maghiară, astfel oferind tuturor cetățenilor posibilitatea de a avea acces neîngrădit la informațiile de interes public (cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință);

4. Consiliul dispune monitorizarea modului de punere în practică a recomandărilor formulate prin prezenta hotărâre, pentru o perioadă de 90 zile, în vederea îndeplinirii condițiilor impuse de HOTĂRÂREA nr. 1.206 din 27 noiembrie 2001 pentru aprobarea Normelor de aplicare a dispozițiilor privitoare la dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba maternă în administrația publică locală, cuprinse în Legea administrației publice locale nr. 215/2001. La împlinirea termenului de 3 luni, partea reclamată urmează să facă dovada îndeplinirii sarcinii din recomandarea C.N.C.D. (unanimitate de voturi)

5. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

THEODORA BERTZI – Membru

CRISTIAN JURA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Data redactării 20.10.2014

Motivată și tehnoredactată T.B./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.